

تأثیر گناه بر معرفت

باتکیه بر تألیفات امام محمد غزالی و امام خمینی رحمۃ اللہ علیہ

زہرا باقرزادہ

سرشناسه: باقرزاده، زهرا، ۱۳۶۰-
 عنوان و نام پدیدآور: تأثیر گناه بر معرفت با تکیه بر تالیفات امام محمد غزالی و امام خمینی رحمه الله علیه/ زهرا باقرزاده.
 مشخصات نشر: کاشان، محتشم، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۲۳۲ ص، ۱۲/۵ × ۲۱/۵ س. م.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۵۶-۲۶-۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه.
 موضوع: غزالی، محمد بن محمد، ۲۵۰-۵۰۵- دیدگاه درباره گناه
 Ghazzali, Mohammad ibn Mohammad - Views on sin
 موضوع: غزالی، محمد بن محمد، ۲۵۰-۵۰۵- نظریه درباره شناخت (فلسفه)
 موضوع: خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹-۱۳۶۸-- دیدگاه درباره گناه
 Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI--View on sin
 موضوع: خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹-۱۳۶۸-- دیدگاه درباره شناخت (فلسفه)
 Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI--Views on Theory of knowledge
 موضوع: گناه (اسلام)
 Sin--Islam
 موضوع: شناخت (فلسفه)
 knowledge, Theory of
 موضوع: فلسفه اسلامی
 Islamic philosophy
 رده بندی کنگره: BBR ۲۹۹
 رده بندی دیویی: ۱۸۹/۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۵۶۲۵۳۲
 وضعیت رکورد: فیبا

Mohasham.pub@gmail.com

صندوق پستی ۸۷۱۳۵/۱۵۳۶

تأثیر گناه بر معرفت

مؤلف: زهرا باقرزاده

ناشر: انتشارات محتشم

چاپ و صحافی: چاپخانه دفتر تبلیغات اسلامی قم

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰

تیراژ: ۱۰۰ نسخه

مرکز پخش: کاشان، خیابان امیرکبیر، بلوار الغدیر، غدیر ۱۸، انتشارات محتشم

تلفن: ۰۳۱۵۵۳۳۷۷۵۹ - ۰۳۱۵۵۳۳۷۷۸۸ - ۰۹۱۳۲۷۶۴۱۴۷

«حق چاپ محفوظ است.»

فهرست

۸.....	مقدمه
۱۲.....	کلیات
۱۴.....	فصل اول: معرفت
۳۴.....	فصل دوم: گناه
۴۳.....	بررسی مسایل شناخت
۴۵.....	فصل اول: حدود شناخت
۵۰.....	فصل دوم: منابع شناخت
۵۵.....	فصل سوم: ابزارهای شناخت
۵۷.....	فصل چهارم: مراتب شناخت
۸۵.....	فصل پنجم: موانع شناخت
	تأثیر گناه بر معرفت
۹۲.....	در تألیفات محمد غزالی
۹۳.....	فصل اول: غزالی در جستجوی معرفت
۱۰۴.....	فصل دوم: مراتب ادراک از نظر غزالی

مقدمه

نگاهی به گذشتهٔ انسان نشان می‌دهد با وجود اینکه آرزوی اصلی او از به دست آوردن حقیقت، دستیابی به سعادت بوده ولی در مسیری که پشت سر نهاده هدف خود را به فراموشی سپرده است. فراموشی انسان از هدف خویش، به از خود بیگانگی تعبیر شده است. این از خود بیگانگی انسان را می‌توان در شکاف عمیقی که میان ابعاد نفسانی او رخ می‌دهد مشاهده کرد. گسستگی ابعاد وجودی انسان نشان از اصل و مبدایی می‌دهد که در زمان قبل از آفرینش او، حقیقت و سعادت از همدیگر جدایی نداشته و در آنجا تماس با حقیقت عین تماس با هستی و آن هم عین دریافت سعادت بوده است.

از این رو است که رویکرد انسان کنونی به معرفت، رویکردی جداانگارانه در ماهیت انسان است. این درحالی است که انسان گذشته تحصیل معرفت را جز در سایه وحدت بُعد معرفتی خود با سایر ابعاد وجودش امکان‌پذیر نمی‌دید. لذا پیش از آنکه ابعاد

وجودی انسان از هم بگسلد برای ورود به عالم حقیقت، رعایت آدابی را ضروری می‌دانست که روی آوردن به معرفت و در نتیجه رسیدن به سعادت یا دور شدن از معرفت و گرفتار شدن در جهل و شقاوت از جمله آن‌هاست.

طرح مسأله تأثیر گناه بر معرفت، در راستای بازگشت به آن منظری است که به وحدت و یکپارچگی حقیقت انسان نظر دارد. رویکردی که در آن دستیابی به حقیقت، با رسیدن به سعادت، غیرقابل انفکاک است. بی‌توجهی به اثرات خواهش‌های نفسانی و آلودگی‌های روحی در کشف حقیقت بی‌تأثیر نمی‌باشد و کسب معرفت در آن، مستلزم خروج از تاریکی به سوی نور است و بدون طهارت و پاکی درونی نمی‌توان به ساحت معرفت وارد شد. زیرا معرفت دارای شأنی الهی است و از خصایص ماده و طبیعت میرا است؛ این مسأله از آموزه‌های تمام ادیان الهی، به ویژه دین مبین اسلام است.

معرفت در این دیدگاه، جز با تحوّل درونی حاصل نمی‌شود، دگرگونی جوهری در انسان، باعث می‌شود که از دریچه حواس باطنی، قلب و عقل شهودی و امثال آن به عالم بنگرد. این معرفت نوعی خودشناسی است و نمی‌توان از مجاهدت و سلوک دست برداشت و بدون دستیابی به معرفت، انتظار ورود به عالم معنا را

داشت. برای رسیدن به معرفت دستیابی به یک تطهیر همه جانبه و عمیق ضروری به نظر می‌رسد.

در نیل به این معرفت شهودی، نمی‌توان تنها از راه عقل وارد شد، بلکه تا انسان همه وجود خود را وقف نکند به هدف نمی‌رسد. در این سیر عملی انسان باید از هر آنچه که او را به غیر خدا رهنمون می‌شود چشم پوشی کند و به یک پاکسازی اخلاقی - عرفانی دست یابد. این معرفت، معطوف به کسب فضایل روحانی است.

عیوبی مثل غرور و خودبینی، تنگ‌نظری، دروغ‌گویی، حب دنیا و ... آلوده‌کنندگان روح هستند و مانع تحقق معرفت واقعی می‌باشند. برای نیل به معرفت حقیقی، آدمی باید سعی در وهله اول رذایل را از نفس خود پاکسازی کند و سپس به آراسته کردن خود با فضایل روحانی اقدام نماید. تنها در این زمان است که سعادت دیدار با فرشته معرفت را تحصیل می‌کند.

سؤالات و فرضیات این اثر:

اثر حاضر مشتمل بر سؤالاتی است که عبارتند از:

۱. تأثیر گناه بر معرفت چیست؟
۲. نظر ابوحامد محمد غزالی راجع به اثرپذیری معرفت از گناه چه می‌باشد؟